

RENT SÆRFORBUND

Tydelig holdning – konkret handling

ANTIDOPINGNORGE

”

NORSK IDRETT SKAL FRAMSTÅ MED STOR TROVERDIGHET OG TYDELIGHET I SPØRSMÅL KNYTTET TIL ETIKK OG DOPING. DET ER BAKGRUNNEN FOR AT NIF HAR UTARBEIDET EN OMFATTENDE TILTAKSPLAN MOT DOPING. BLANT TILTAKENE I PLANEN STÅR DET AT «ALLE SÆRFORBUND SKAL VÆRE ET RENT SÆRFORBUND.

VI SKAL VÆRE GLAD FOR AT VI HAR ET OMFATTENDE OG STERKT ANTIDOPING-ARBEID I NORSK IDRETT, MED EN GRUNNLEGGENDE NULLTOLERANSE FOR DOPINGBRUK. MEN DET ER HELT VESENTLIG AT VÅR TYDELIGE HOLDNING MOT DOPING, GJENSPEILES I KONKRET HANDLING. FOR Å SIKRE DETTE, TROR VI DET ER VIKTIG Å NEDFELLE ANTIDOPING I SÆRFORBUNDENES EGNE STRATEGI- OG HANDLINGSPLANER. VI HAR ALLE ET ANSVAR FOR Å LEGGE TIL RETTE FOR ANTIDOPING NORGES FOREBYGGENDE ARBEID PÅ ALLE NIVÅER I ORGANISASJONEN. DET VIL KUNNE BESKYTTE OSS MOT DOPINGSAKER I NORSK IDRETT OG ER ET BIDRAG I ARBEIDET FOR Å VERNE OM DE RENE UTØVERNE.

”

INGE ANDERSEN,
generalsekretær NIF

SAMMEN OM EN REN IDRETT

I 2003 ble Antidoping Norge etablert som en uavhengig stiftelse av NIF og departementet. Dette for å sikre at kontroll- og påtalevirksomheten av doping-saker organiseres uavhengig av NIF og staten. Dette betyr at Antidoping Norge er klart atskilt fra den virksomheten vi er satt til å kontrollere. Slik skal det være, og slik må det være.

Når det gjelder det forebyggende arbeidet, er vi imidlertid av den oppfatning at idretten selv må ta sitt ansvar. Vi ønsker å være en pådriver i idrettens forebyggende antidopingarbeid. I dette ligger det at vi også sikrer og tilbyr oppdaterte og attraktive programmer og virkemidler. Vi er opptatt av at programmene både skal gi kunnskap og bygge gode holdninger. Derfor mener vi informasjonsarbeid og holdningsskapende arbeid må gå hånd i hånd. Vi ønsker alle å verne om en ren treningskultur som sikrer like muligheter for alle utøvere.

De nasjonale særforbundene er viktige samarbeidspartnere for Antidoping Norge. Vi opplever at mange særforbund ønsker å gjøre noe, og at det gjennom planverk i særforbund skapes en forventning om antidopingarbeid i hele organisasjonen. Med Rent Særforbund har vi utviklet et konsept som sikrer en helhetlig tilnærming til det å ha en antidopingpolicy for det enkelte særforbund. I NIFs tiltaksplan mot doping er det formulert slik i tiltak 38: Alle særforbund skal være et «Rent Særforbund».

Dere som særforbund kjenner selv deres egne behov. Dere vet også hvordan dere best kan legge til rette for, og oppmuntre til, antidopingtiltak blant deres utøvere og ledere. Vi stiller med erfaringen, antidopingkompetansen og et utvalg av virkemidler, og vil strekke oss langt for å bistå dere i å utvikle en plan som er helhetlig og realistisk.

Gjennom å lese denne veiledningen får du vite mer om hva Rent Særforbund er, og hvordan vi sammen kan legge opp en fornuftig prosess.

Ta kontakt med undertegnede, så setter vi i gang.

Sportslig hilsen

LINDA OLSEN

Fagrådgiver Antidoping Norge

VEIEN FREM MOT RENT SÆRFORBUND

1.

STYREVEDTAK

- » Styrevedtak på at forbundet ønsker å bli Rent Særforbund

2.

INNLEDENDE MØTER

- » Innledende møte(r) mellom Antidoping Norge og forbundet

3.

UTVIKLINGSFASE

- » Forbundet utvikler antidopingpolicy med handlingsplan og beredskapsplan for dopingsaker

Hvis forbundet ønsker, bistår Antidoping Norge i utviklingsprosessen med workshops, arbeidsmøter og presentasjoner.

4.

SIGNERING

- » Signering av samarbeidsavtale

Skjer når policy med handlingsplan og beredskapsplan er utviklet og godkjent hos forbundets styre og Antidoping Norge. Handlingsplanen skal inneholde minimumskriterier, samt forbundets øvrige tiltak.

5.

SERTIFISERING

- » Sertifisering av forbundet som Rent Særforbund

Når minimumskriteriene er bekreftet møtt, og det foreligger handlinger med tidsfrister for kommende år. Oppfølgingspunkter. Sertifiseringsbevis vil utstedes. Sertifisering gyldig i 2 år.

6.

REVIDERING

- » Det foretas en årlig revidering av planen

Gjennomgang av handlingsplan sammen med Antidoping Norge. Er minimumskravene fortsatt innfridd? Hva er status på forebyggende tiltak? Hvert annet år gjøres en resertifiseringsvurdering med mulighet for sertifisering for to nye år.

UTVIKLING AV ANTIDOPINGPOLICY I ET SÆRFORBUND

En antidopingpolicy er organisasjonens leveregler for antidopingrelaterte temaer. Den skal være forankret i forbundets styre, og bør inneholde regler og retningslinjer som regulerer hvordan forbundet skal utøve det forebyggende antidopingarbeidet. En policy bør berøre ulike nivåer i organisasjonen, og gi føringer for hvilken innsats forbundet skal ha på de ulike nivåene.

Det er hensiktsmessig at forbundet bruker litt tid i utviklingsfasen. Noen løser dette i styret, andre synes det er fornuftig å nedsette en arbeidsgruppe. Vi tror det er viktig at det skapes et eierskap til Rent Særforbund blant flere tidlig i prosessen. Tidlig involvering sikrer større engasjement når planen skal realiseres. For forbundet er det viktig å tenke nøye gjennom hva de ønsker å oppnå med sitt forebyggende antidopingarbeid, og uttrykke det gjennom sin antidopingpolicy. Dette vil gi forbundet et utgangspunkt for hvilke aktiviteter og tiltak de ønsker å nedfelle i handlingsplanen.

En antidopingpolicy kan enten inkluderes i forbundets allerede styrende dokumenter, eller den kan utvikles som en egen plan eller et eget dokument. Hvordan dette bygges opp vil være ulikt fra forbund til forbund, men uansett er det viktig at tiltak og handlinger konkretiseres med tidsfrister for gjennomføring, og definert ansvar. Se mer om dette under informasjon om handlingsplan.

Rammevilkår for antidopingarbeidet i forbundet

Forbundet bør gjøre seg en refleksjon rundt hvilke regler, krav og forventninger som regulerer antidopingarbeidet i deres idrett. Dette kan få betydning for hvordan det forebyggende arbeidet bør organiseres, og hvilke områder dere velger å fokusere på. Det vil også kunne gi seg utslag i de konkrete tiltakene dere velger å iverksette.

I World Anti-Doping Code ligger det en forventning om at alle som har anerkjent koden skal ha et forebyggende antidopingprogram. NIF har anerkjent koden og i samarbeid med flere særforbund utviklet «Tiltaksplan mot doping i norsk idrett». Planen består av 49 konkrete tiltak, og flere av disse adresserer særforbundenes ansvar for gjennomføring. Også i Idrettspolitisk dokument (2015–2019) tydeliggjøres det at særforbundene skal forankre sitt antidopingarbeid i egne handlingsplaner. Internasjonale forbund kan også ha krav eller forventninger til norske utøvere eller forbund.

TIL DISKUSJON...

Punkter det er verdt å reflektere over i utviklingen av en antidopingpolicy.

- Hva ønsker vi som forbund å oppnå med en antidopingpolicy?
- Hvordan vil vi at holdningene til antidopingarbeidet skal være i norsk idrett og i vår organisasjon?
- Skal dette arbeidet omfatte alle ledd/nivåer i organisasjonen vår?
- Har vi/ønsker vi et styrevedtak på dette? Har antidoping og verdiarbeid en tydelig plass i vår strategiplan?

Modell for arbeidet i et særforbund

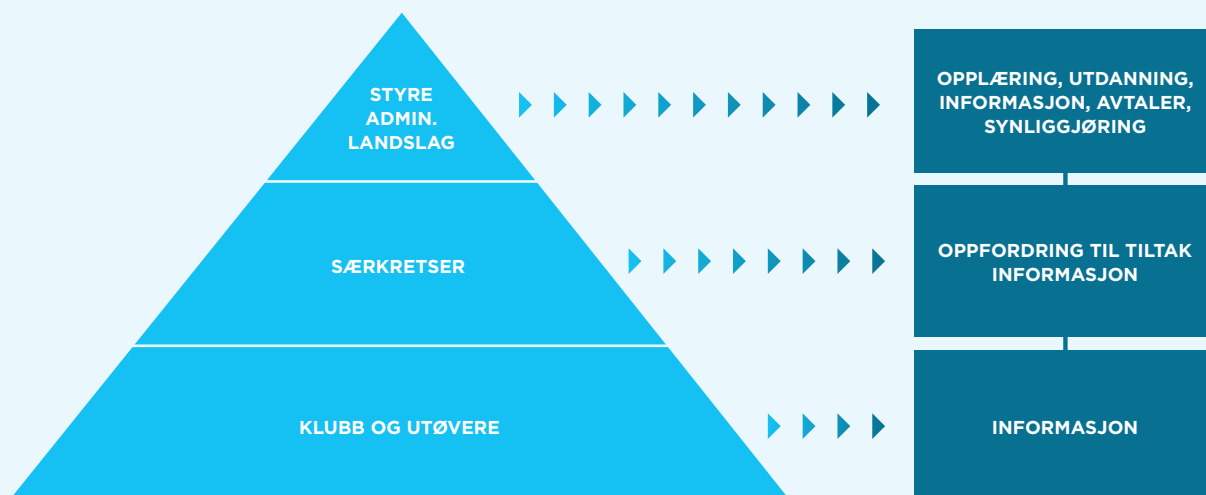
Når forbundet skal vurdere hvordan de ønsker å organisere det forebyggende antidopingarbeidet, er det fornuftig å tidlig definere hvilke grupper det kan være aktuelt å rette arbeidet mot. Idretter og forbund er ulike, og vi tror det er viktig at forbundet tar utgangspunkt i sin egenart og sin organisasjon. Fokuset og målsetningene i antidopingarbeidet må være tilpasset den enkelte idrett, og de ulike nivåene og gruppene arbeidet skal rette seg mot.

Hvor omfattende må en antidopingsatsing være? Den bør være ambisiøs, og samtidig realistisk. Vær bevisst på at det ikke blir så omfattende og stort at det blir vanskelig å få det gjennomført. Vær tydelig på hvem som har ansvar for gjennomføring og implementering. Kan underliggende organisasjonsledd få delegert noe ansvar?

Enkelte forbund har valgt å synliggjøre sin modell for organiseringen av det forebyggende antidopingarbeidet ved hjelp av en figur eller matrise. Under er noen eksempler. Det kan være vel verdt å se på disse modellene, men ta dere tid til å finne en modell og organisering som er tilpasset deres forbund.

EKSEMPEL 1: MULIG MODELL FOR ORGANISERING AV TILTAK

Tiltak på ulike nivåer

Forbundet må definere hvilke konkrete tiltak de skal gjøre for å nå målene de har satt seg på de ulike nivåene. Tiltakene kan enten tas inn i en antidopingpolicy, til en kombinert antidopingpolicy og handlingsplan, eller trekkes ut som et separat dokument som adresserer tiltak på de ulike nivåene.

Hvilke tiltak kan forbundet selv løse ved hjelp av egne ressurser, og hva trenger de ekstern hjelp til å få gjennomført? Er det spesielle områder dere vil at Antidoping Norge bidrar på? Antidoping Norge har verktøy tilgjengelig som forbundet kan inkludere i sin plan (f.eks. Rent Idrettslag, Ren Utøver).

Kan forbundets sponsorer være interessert i å bistå for å synliggjøre forbundets gode holdninger og antidopingpolicy (eksempelvis gjennom kampanjer eller opptrykk av informasjon)?

Mer om konkrete tiltak under informasjon om [handlingsplan](#).

EKSEMPLER PÅ GRUPPER

Styret

Administrasjon
- sentralt ansatte

Støtteapparat (trenere,
ledere, fysio, lege etc.)

Landslag

Arrangementskomité

Kretser

Klubber

Utøvere

EKSEMPEL 2: MULIG MODELL FOR ORGANISERING AV TILTAK

HANDLINGSPLAN

I antidopingpolicyen har dere definert noen mål for det forebyggende antidopingarbeidet i deres organisasjon. I en handlingsplan skal dere komme frem til hvilke tiltak dere må gjøre for å nå disse målene.

En handlingsplan skal inneholde konkrete tiltak. Det er viktig å sette en frist for gjennomføring/ oppstart, og definere hvem som er ansvarlig for gjennomføringen.

Antidoping Norge har satt noen grunnleggende krav som må tilfredsstilles av alle forbund som ønsker sertifisering. Hvordan forbundet skal oppfylle disse, må gå tydelig frem av handlingsplanen. I tillegg til minstekravene, skal alle forbund ha laget en plan for tiltak de mener er relevante for sin idrett og organisering. Planen bør være ambisiøs, men også realistisk og gjennomførbar.

Minimumskriteriene for å bli sertifisert som Rent Særforbund er:

- Forbundet utvikler en antidopingpolicy med en beredskapsplan for håndtering av positive prøver
- Forbundet skal ha definert en antidopingansvarlig
- Alle i forbundets støtteapparatet er medlemmer av idrettslag tilsluttet forbundet
- Alle i forbundets medisinske støtteapparat har gjennomført antidopingseminar for leger/fysioterapeuter og støtteapparat
- Forbundet linker til Antidoping Norge på sine nettsider
- Forbundet gjennomfører årlig et møte med Antidoping Norge
- Forbundet forplikter seg til å gjennomføre minst ett foredrag årlig for sine utøvere på landslagsnivå, der forbundet inviterer Antidoping Norge til gjennomføring av foredraget

Organisering av tiltak

Med utgangspunkt i modellen dere har lagt til grunn for det forebyggende antidopingprogrammet til forbundet, bør dere definere hvor oppfølgingsansvaret for de ulike gruppene ligger. Kan ansvar for gjennomføring og oppfølging av enkelte områder delegeres til krets/region/grenstyrer eller andre?

VERKTØY OG BISTAND FRA ANTIDOPING NORGE

Antidoping Norge har utviklet verktøy som fritt kan benyttes av idrettsorganisasjonen i sitt forebyggende antidopingprogram.

- **Rent Idrettslag** - Et webbasert verktøy, der idrettslagene selv kommer frem til sin egen antidoping-policy.

Det vil hjelpe idrettslagene og -klubbene med å sette antidoping på dagsorden på en enkel måte.

Rent Idrettslag kan inngå som et av tiltakene forbundet ønsker å iverksette for sine klubber.

Se mer her: www.rentidrettslag.no

- **Ren Utøver** - Et e-læringsverktøy for utøvere og støttepersonell, som tar for seg de viktigste områdene innen antidoping.

Består av syv moduler, som hver tar 3-4 minutter. Etter å ha gjennomført alle modulene vil man motta en diplom på e-post. Vi tilbyr også en teller til hjemmesiden, som viser hvor mange som har fullført

Ren Utøver-programmet.

Se mer her: www.renutover.no

- **Foredrag** - Antidoping Norge tilbyr gratis foredrag til alle organisasjonsledd i norsk idrett. Vi har erfarne foredragsholdere som kan dekke hele landet. Dersom dere ønsker at Antidoping Norge skal komme inn på spesielle arenaer som et ledd i deres Rent Særforbund-program, er det fint om vi kan avtale i god tid slik at vi er sikre på at vi får satt av ressurser på de aktuelle tidspunktene.
- **Informasjonsmateriell** - Antidoping Norge kan være behjelpelig med å lage målrettet informasjonsmateriell til deres idrett. For å nå frem med et budskap er det viktig å gjøre det relevant for målgruppen. Ved å tilpasse bildebruk, språk, eksempler og fokusområder, vil informasjonen oppleves mer relevant. Antidoping Norge kan utvikle innholdet i en slik folder/brosjyre/ flyer, og forbundet står for trykkekostnadene.
- **Ubemannet stand med konkurranse** - Antidoping Norge har utviklet et konsept for en Ren Utøver-stand til bruk på arrangementer. ADNO bidrar med utforming av en slik stand (rollups etc.), quiz/konkurransemateriell, poster og enkle premier. Arrangøren har ansvar for gjennomføring, med innsamling av quiz, trekking av vinner, samt bilder og en kort rapport fra stand etter gjennomført opplegg. I tillegg skal arrangøren stille med en idrettsrelevant premie for quizen.

Vi ser gjerne på muligheten for andre tiltak i samarbeid med dere.

DETTE HAR ANDRE SÆRFORBUND GJORT!

Eksempler på tiltak gjort av andre forbund utover minimumskrav:

- Krav om at alle landslagsutøvere skal gjennomføre Ren Utøver
- Krav om at alle klubber som skal arrangere norgescup eller nasjonale mesterskap er registrert som Rent Idrettslag
- Kretsene har fått ansvar for å sende årlig oppfordring til sine klubber om gjennomføring av Rent Idrettslag
- Regionene skal gjennomføre et antidoping-/verdiseminar
- Antidoping Norge skal inviteres til ledermøte/kretsmøter
- Antidoping inkluderes i trenerutdanningen
- Skreddersydd informasjonsmateriell som lages av Antidoping Norge og forbund i fellesskap, og som sendes ut til alle klubber
- Videosnutter med egne, holdningssterke utøvere, perfekt til bruk på sosiale medier og til avspilling på storskjerm under arrangement
- Utøvere benyttet som Ren-ambassadører
- Foredrag/verdi-workshop på landsdekkende ungdomssamling
- «Hockeystafetten» - utfordring om Rent IL fra klubb til klubb i GET-ligaen
- Antidopingkonkurranse: quiz, hashtagkonkurranse etc. sendes til medlemmer via klubber. Premier.

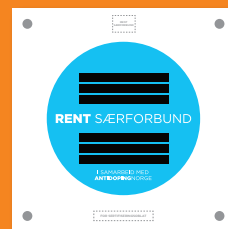
Sertifisering

Fra 2016 innfører Antidoping Norge en sertifiseringsordning som del av Rent Særforbund-konseptet. Dette for å sikre at det som nedfelles i handlingsplaner følges opp. Sertifiseringen vil ha en gyldighet på to år. Forbundet vil motta et sertifiseringsdokument og et bevis som kan henges på veggen.

Til grunn for sertifiseringsvurderingen ligger:

- Obligatoriske minstekrav
- Gjennomføring og oppfølging av forbundets egen tiltaksplan
- Plan for videre forebyggende arbeid

Oppdaterte kriterier for sertifiseringen vil til enhver tid ligge på www.antidoping.no.

HVA ER EN BEREDSKAPSPLAN?

En beredskapsplan er en enkel plan som beskriver hva som skal gjøres i en krisesituasjon. Et brudd på dopingbestemmelsene er en potensielt krevende situasjon for et forbund, og det er fornuftig å ha en plan for hvordan det skal håndteres.

Noen forbund har allerede en overordnet beredskapsplan på plass, der de også kan innlemme håndtering av brudd eller mistanke om brudd på dopingbestemmelsene. Dersom dere ikke allerede har en beredskapsplan, anbefales det å utarbeide en plan for håndtering av dopingsaker.

VERDT Å TENKE GJENNOM VED UTARBEIDELSE AV BEREDSKAPSPLANEN

Utløsende faktor

- Hvilke scenarioer skal trigge iverksettelse av beredskapsplan i deres forbund?

Eksempler:

- » Positiv prøve, bevisst juks
- » Tips, rykter, mistanker..
- » Kosttilskudd
- Krever ulike typer saker ulik håndtering?

Beredskapsledelse

- Hvem holder tak i saken i forbundet?
- Hvem involveres i beredskapen?
- Hvem gjør hva (beredskapsinstruks)?

Skaff oversikt over fakta i saken

- Hvem kan gi faktainformasjon? (Antidoping Norge/ Internasjonalt SF/ utøver/andre?)
- Hva er prosessen videre?

Media

- Hvem uttaler seg til media?
- Hva uttaler vi? Holdning til doping?
- Liste over talspersoner?

Utøver

- Hvem tar/holder dialogen?
- Hvilket forhold skal dere ha til utøver (ta avstand frahandling, men støtte personen?)?
- Trenger utøver støtte eller hjelp?
- Foresatte?

Klubb

- Skal klubb informeres? Eventuelt av hvem? Eventuelt når i forløpet?
- Hva er viktig i dialogen med klubb?
- Trengs det noen tiltak inn mot klubb?

Les mer om Rent Særforbund på **antidoping.no**
Stiftelsen Antidoping Norge | Tlf 09765 | post@antidoping.no